

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Quæstio decima, de postremo iudicio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79842](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79842)

A proponit libr. 2. *de ager.* cap. 3. quem locum repetit Hieronymus Epistol. 59. ad Avit. cap. 2. Caput quoque sextum libri primi De princip. eamdem Origenis fluctuationem testatur; nam postquam duplicem de statu Beatorum sententiam exposuit, quarum prior interituram corporum naturam definit, & à qua sese alienum proficitur, alia naturam corpoream in modum ætheris expurgatum iri tradit, tandem sic concludit: *Certius tamen qualiter se habitura sit res, scit solus Deus, & si qui ejus per Christum, & Spiritum sanctum amici sunt.* Pari prope modo consimilis argumenti disputationem claudit libr. 2. *de ager.* cap. 2. Prodest quoque ad excusandum eum Rufini responsio, pertendentis errores istos circa resurrectionis materiam scriptis ipsius ab Hæreticis fuisse adpersos. Verba ejus sunt: *Vel ad ult. libr. Rufin. de Origen. iterum de resurrectione carnis, qui tam evidenter pronuntiavit naturam carnis in cælum ascendisse cum Verbo Dei, atque inibi cælestibus apparuisse virtutibus, novum & admirandum eis sui visum præbentem, possibile erat ut hanc iterum non esse salvandam diceret?* At inde tamen præcipuum sibi arcessit Origenes præsidium, quod sua ætate nondum quæstiones illæ fuerant ab Ecclesia dijudicatæ; quo factum est, ut dum eum à veritatis norma deflexum revocare satagit Methodius, à vero ipse decraverit, & alii quoque non sine offensione in hac quæstione versati sint, ut ostendimus supra; & Hieronymus velut titubans materiam hanc tractaverit Epistol. 61. ad Pammach. cap. 13. ait quippe: *Ergo, inquit, & nos post resurrectionem comesturi sumus? Nescio, non enim scriptum est, & tamen si queratur, non puto comesturos.* Quæ causa est, cur suam de resurrectione declaraturus sententiam Origenes, retinendam Veterum opinionem pronuntiaverit, quia nimirum quantumvis abscondita ejus dogmata suos tamen auctores & patronos habuere.

XIII. Ex supra dictis subvertitur Methodii ratiocinatio, qua hoc Origenis pronuntiatum confutare aggressus est, peccatorum omnium causam ad corpus referri. Ait quippe Methodius contraria sibi loqui Origenem; cum enim animam citra corpus peccasse, & propter peccatum scortis tunicis vestitam fuisse, tunicasque illas corpora ipsa esse concesserit; nunc sibi ipsum repugnare, cum corpus causæ esse dicit, cur anima peccet, Origenianæ doctrinæ connexionem non vidit Methodius. Diximus enim supra, corporeas animas vel incorporeas appellasse Adamantium, crassiorum vel tenuiorum corporum ratione, cum revera corporeas esse, & Deum unum incorporalem censuerit. Idem animas pro peccatorum gravitate graviora subire corpora asseruit. His neutiquam repugnat illud, animas à corporibus suis trahi in vitia, & cum nunquam corpore carituræ sint, futuros semper beatitudinis & damnationis circuitus; & antequam humanis adstrictæ essent membris, in peccata tamen fuisse prolapsas, ac meritas cur è subtilioribus corporibus in ipsiora demergerentur. Atque ita commune aliquid habet Origenes cum Porphyrio, qui dicebat, *ut beata sit anima, corpus omne esse fugiendum.* Sed ut communia quædam cum Porphyrio sit locutus, penitus tamen diversa sentit.

Notandum porro Auctorem Dialogi De recta in Deum fide, qui sub Origenis nomine prodit, Marinum Bardesianistam inducere hæc dogmata propugnantem; Hominem sola anima constare; Animam scelere admisso, tunicis pelliceis, hoc est corpore, tamquam vinculo ac compede fuisse constrictam, atque inde à Jeremia victos nos appellari; ac E Animo malorum omnium causam esse corpus: Adamantium autem hæc ipsa impugnantem; & hominem, corpore licet & anima constet, animam tamen in Scripturis vocari demonstrantem, eademque Marino regerentem, quæ apud Epiphanium Origeni Methodius opposuit.

QUÆSTIO DECIMA.

DE POSTREMO JUDICIO.

F I. Exploratur placitum Origenis de rebus supremo Dei arbitrio judicandis; II. & de ratione ac loco judicii postremi.

I. MORTUORUM resurrectionem supremum Dei judicium excipiet. Quo cum ulciscenda scelera, mercede autem donanda sint recte acta & virtutes, idcirco statuta opinatus est Origenes, quæcunque vel recte vel male agendo præmia vel supplicia promereri possunt. Superius autem ostendimus Angelis ipsum, fide-ribus, ac elementis bene vel male agendi potestatem affinxisse. *Futurum est, inquit Homil. 4 in Ezech. ut in die judicii non solum homo, sed etiam universa conditio judicetur: Omnis quippe creatura congemiscit & condoleat.* Tum in hunc rerum judicandarum censum conjicit Angelos, cælum, quæque supra & infra cælum sunt, terram ipsam, & aërem. Qua de opinione late

late differuimus, cum de Angelis & de Sideribus ageremus. Quinam præterea in iudicium fi- A
stendi sint, ignorari declarat: *Vtrum autem omnes gentes, inquit Tract. 34. in Matth. ab omni-
bus quæ in omnibus generationibus fuerint, aut illæ tantum quæ in consummatione fuerint derelictæ,
aut illæ tantum quæ crediderunt in Deum per Christum; & ipse utrum omnes, an non omnes, non satis
est manifestum.* De eodem etiam ambigit Tract. 30. in idem Evangelium. At in veram tamen
& orthodoxam sententiam videtur concedere libr. 2. in Epist. ad Rom. (si quæ Rufini inter-
pretationi fides habenda est) omnesque omnino homines in supremo illo *ἡμέρας* iudican-
dos agnoscere. *Requiratur sane, inquit, a quibusdam, cur dicit hic de quo superius bibliotheca Pro-
phetica movimus, in fine mundi statutus sit, ut omnes qui ab initio sæculi usque ad finem ipsius de-
functi sunt, ad hunc ultimum diem iudicandi referrentur.*

II. Item tractandum est, utrum in loco futurus est Salvatoris adventus in gloriam, an alteram ex. B
positionem debemus exquirere. *Quis enim erit locus ille, ut capiat in uno aspectu, & omnes Angelos ve-
nientes cum Christo, & omnes gentes illic congregatas? Et de sede gloriæ ejus quid est dicendum? Putas
corporale aliquod subsellium erit, an etiam hoc opus habet interpretatione subtiliore? Hæc scribit
Origenes Tractat. 34. in Matth. de loco & modo iudicii postremi ambigens; ac respondet
postmodum tum adventurum Christum, cum universis hominibus sese cognoscendum da-
bit, ante oculos mentis eorum jam non fidei aut diligentie alicujus inquisitione reperiendus, sed ipsius di-
vinitatis suæ manifestatione prælati: & cum peccata sua ac virtutes unusquisque manifesto
intuitu perlustrabit; atque eo pacto eventurum illud: *Congregabuntur ante eum omnes gen-
tes.* Nec certum aliquem ultimæ huic disceptationi locum addicit, sed ubique, inquit, futu-
rus est Christus, & ipse in conspectu omnium erit ubique, & omnes ubique erunt in conspectu ipsius; C
sic constituentur ante sedem gloriæ ejus, hoc est, ante regnum ejus, & potestatem dominationis ipsius;
& paulo post: *Sic erunt ante eum, ut non localiter audiamus omnes gentes fieri ante eum.* Similia
jactantur libr. 9. in Epist. ad Rom. cap. 14. ubi à sacris Scriptoris usurpata dicitur iudicio-
rum humanorum forma, quo iudicium illud extremum Christi dilucidius explicaretur.
Declarari videmus, inquit, ex omnibus certissime futurum esse iudicium Dei, cujus species ut notior
hominibus fieret, iudicandi forma ex iis quæ inter homines geruntur, assumpta est: atque ita meta-
phorice vult intelligi excelsum illud Christi tribunal, & reliquum tremendi illius diei appa-
ratum, illudque duntaxat tenendum, iudicem omnium Christum naturæ & maiestatis cæteris emi-
nentem introspicere corda, & conscientiam singulorum, manifestare occulta, & obiecta revelare, ut
& bonis actibus laudem tribuat, & malis penam, quam merentur, accipiant. Nempe allegoriis D
suis sincerum illud dogma corrumpit, *Quod in confessione ac professione tenet omnis Ecclesia Dei ve-
ri,* (ait Augustinus) *Christum de cælo esse venturum ad vivos & mortuos iudicandos; non modo
per vim & maiestatem suam omnia complementem, mentesque omnium collustrantem, & in a-
ctorum suorum memoriam retorquentem; sed corpore præsentem, & homines universos in
unum adducentem, & suprema ac decretoria sententia res hominum componentem. At hic
quoque meminerimus, nondum certis finibus Ecclesiam has quæstiones tunc temporis
sepulisse.**

QVAESTIO VNDECIMA.

DE POENIS ET PRÆMIIS.

I. Origenis opinio ex ipsius principiis summatim deducitur. II. Eadem deinde fusius
ipsum verbis declaratur. Ac primum de pœnis. Omnes homines igne examinandos fore sen-
sit: III. deinde in varia loca pro meritis dimitendos; IV. ac torquendos. V. Quales pœ-
nas futuras arbitratus sit; quid ignem æternum. VI. Et quas præter ignem pœnas mortuis
infligendas decrevit. VII. Ex his varia adversus eum criminationes. VIII. Sed sui ta-
men ei non desunt ad stipulatores, suaque defensio. IX. De præmiis agitur; & in quo positam F
Sanctorum beatitudinem voluerit Origenes explicare. X. Recensentur varii gradus per quos
ad eam perveniri sensit. XI. De loco, quo animas Sanctorum conquirere docuit, disputa-
tur; nempe de cælo novo, & terra nova; XII. ac de Paradiso. XIII. Unde hæc translu-
letur, exquiratur. XIV. Hinc in Patrum multorum reprehensiones incurrit. XV. Sed ali-
qua tamen in ejus excusationem afferri possunt. XVI. Utrum & quomodo pœnis Dam-
natorum finem impositum iri, & omnia unum in Deo per *ὑπόστασιν* futura ratus sit.
XVII. Non alias pœnas quam purgatorias admisit. XVIII. Quid sit juxta Origenem
Novissi-